

SDUF:s handbojor 2023 gick till Örebro kommun

22 november 2023

Foto: SDUF

Utmärkelsen Handbojor som Sveriges Dövas Ungdomsförbund, SDUF, har är för att uppmärksamma en verksamhet, organisation eller myndighet som inte gör något tillgängligt för döva eller inte låter döva ungdomar få ta del av samhället på samma villkor som andra. Handbojorna delas ut vartannat år och juryn består av SDUF:s styrelse.

SDUF har haft sin förbundsstämma i Mellbystrand den 17-19 november. En punkt vid stämman var att klargöra vem som får utmärkelsen SDUF:s handbojor 2023. Styrelsen avslöjade då att utmärkelsen går till Örebro kommun.

Motiveringen är att Örebro kommun tidigare utmärktes som "Europas teckenspråkiga huvudstad" men har misslyckats med att främja teckenspråket och stödja dess användare. Örebro kommun behöver ha ett större engagemang för att främja teckenspråkiga och öka förståelsen för dövkompetens inom offentliga sektorer för att återupprätta sin titel.

SDUF menar att Örebro kommun har tagit några beslut som har lett till exkludering och brist på möjligheter för teckenspråkiga barn och ungdomar i Örebro. I motiveringen tas olika exempel upp som till exempelvis att Kattungen (en teckenspråkig förskola) fick flyttas och integreras med en hörande förskola, eller att Fritte (en teckenspråkig fritidsgård) fick lägre ekonomiskt stöd än andra fritidsgårdar i Örebro. Andra exempel som togs upp var att det är svårt att få tolk och att kommunen har tendens att kräva kunskaper i att kommunicera på svenska i tal i sina jobbannonser. Denna nedprioritering av teckenspråket anser SDUF strider mot Örebros påstådda position som teckenspråkig huvudstad i Europa.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Derussifiering av ukrainskt teckenspråk

22 november 2023

Foto: UTOG

The Kyiv Independent lade nyligen upp en video på TikTok där de besökte det Ukrainska dövförbundets, UTOG, kontor. UTOG arbetar med en så kallad "derussifiering" för att ta bort ryska tecken och influenser från det ukrainska teckenspråket.

Ordförande för UTOG, Iryna Chepchina, sa att det funnits diskussion bland döva på Facebook och Telegram angående vissa tecken, huruvida de är acceptabla eller ej på grund av dess ryska påverkan. UTOG skapade därför en lista över dessa tecken och bjöd in döva experter i ukrainskt teckenspråk till en arbetsgrupp. Arbetsgruppen bestod av 17 medlemmar.

Ett exempel på rysk påverkan på det ukrainska teckenspråket är tecknet för TACK, som tecknas likadant som det ryska tecknet för SPASIBO. I den nya ukrainska versionen valdes den internationella versionen av tecknet, THANK YOU.

Tidigare under kommunismen (Sovjetunionen), liknade det ukrainska och ryska teckenspråket varandra. Nu ser ukrainarna på teckenspråket ur en annan synvinkel. Iryna menade att UTOG vill att det ukrainska teckenspråket ska vara mer i linje med det ukrainska språket.

Till exempel använder ukrainarna ett tecken för VEM (KTO) som är baserat på det ryska ordet för samma ord. Ukrainarna skriver ordet som "xto" och inte som "kto". Därför ändrade arbetsgruppen tecknet till XTO så att den matchar det skrivna ukrainska språket. Ryska och ukrainska är olika språk, betonar Iryna. Till exempel så finns det skillnader mellan ryska och ukrainska för de 12 månadernas namn. Under rådande krigstid vill UTOG göra teckenspråket helt ukrainskt.

Iryna berättar att WFD har gett ekonomiskt stöd till UTOG. År 2022 bidrog stödet till att UTOG kunde tillhandahålla tolkar och förespråkare. Iryna är tacksam mot

WFD och mot Kanada som också gett stöd via sin organisation av ukrainsk-kanadensare.

Skrivet av Jos de Winde, Dnieuws

Översatt av Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Miss & Mister Deaf Universum 2023

22 november 2023

Foto: missmisterdeafuniversum.com

I helgen avgjordes årets Miss & Mister Deaf Universum 2023 i Gallipoli, Italien. Evenemanget var firade dessutom 10 årsjubileum. Värddar för evenemanget var 2022:s vinnare för Mr Deaf Universum, Jason från Hong Kong, och 2023:s vinnare för Miss Deaf Queen Thailand, Thawatchai från Thailand.

Totalt deltog 17 kvinnor och 13 män och de tävlade först i kategorierna casualkläder, underkläder och formella kläder i svart.

Efter dessa tre kategorier kröntes två titlar, "Miss & Mr Photogenic Universum 2023" och "Miss & Mr Sympathy Universum 2023". Vinnarna för bästa foto gick till Renata från Slovakien och Marco från Hong Kong medan vinnarna för bästa sympati gick till Kereese från Sydafrika och Richard från Ungern.

Sen fortsatte tävlingen med kategorierna nationaldräkt och badkläder följt av två nya titlar "Best in national costume universum 2023" och "best in swimsuit universum 2023". Bästa nationaldräkt gick till Miaoli från Thailand och Matt från England. Bästa badkläder gick till Nomin-Erdene från Mongoliet och Filip från Polen.

Därefter fick utsågs topp 10 som fick klä sig i galakläder. Efter uppvisningen

gallrades de tio till topp fem som fick svara på varsin fråga. Efter frågestunden blev det ytterligare en gallring till topp tre som då fick svara på frågan "vad ska du göra efter att ha vunnit hela tävlingen?".

"Miss Deaf Universum 2023" gick därmed till Jenna från Frankrike och "Mr Deaf Universum 2023" gick till Marco från Hong Kong.

Kenny Åkesson

nyhet@teckenbro.com

Döva statister i "Historien om Sverige"

22 november 2023

Foto: Privat

I SVT:s storsatsning "Historien om Sverige" som just nu sänds på söndagar, medverkar döva och hörselskadade statister. Serien är i tio delar och omfattar tio timmars dokumentär som spelats in i hela landet. Dokumentären bygger på rekonstruktioner av historiska skeenden och personer, och involverar över 300 experter samt 1500 statister. Teckenrapport har intervjuat en av dessa statisterna, Christian Dyvik.

Christian berättar att han och Lars Lykta, som arbetar som produktionsdesigner åt SVT, har jobbat tillsammans på Salvestaden i Kalmar. När inspelningen skulle ske i Kalmar slott fick Christian frågan om han ville medverka som statist och om han kunde hitta fler statister. Christian valde då att inkludera fler döva och hörselskadade för att visa att de likväl som alla andra kan bidra till sådana produktioner. De andra döva och hörselskadade statisterna var Anton Ullvin, Joel Gustafsson, Bastian Strannå Rundberg, Jiro Sowell och Oskar Fredrik Renvall. Ingen av dem har någon replik i serien, men de syns i bakgrunden för att skapa en autentisk miljö på inspelningsplatsen.

Satsningen sammanfaller med jubileumsåret 2023 då det är 500 år sedan Gustav

Vasa kröntes samt 50 år sedan vår nuvarande Kung började regera i landet. Produktionen är ett resultat av ett samarbete med museer, bibliotek och andra kulturinstitutioner över hela landet. Tre avsnitt har sänts, där avsnitten följt Sveriges historia i kronologisk ordning, med Stenåldern först följt av Metallernas tid och Vikingarnas tid.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

VM-silver till Sveriges futsalherrar

22 november 2023

Foto: SDI

I semifinalen i futsal VM mötte Sverige Japan och tog hem vinsten med 5-0. Rekar Essa gjorde två mål. Vinsten innebär att Sverige bröt sin svit med tre raka semifinalförluster i mästerskap. Finalmotståndare blev de tvåfaldiga världsmästarna Iran (2011 och 2015).

Finalmatchen var jämn, Sverige var säkra i sitt försvarsspel och gjorde inga misstag. Iran hade svårt att skapa målchanser och första halvlek slutade 0-0. Matchbilden under andra halvlek liknade den första men skulle komma att förändras med sex minuter kvar av matchen. Iran lyckades komma förbi Sveriges försvar och gjorde ett mål och ledde därmed med 1-0. Sverige tog efter en stund ut Adam Neverland som joker. Adam gjorde mål och när matchens fulla tid var slut var resultatet 1-1. Matchen gick till förlängning med 2×5 minuters spel. Det dröjde inte länge innan Iran började passa till varandra på egen planhalva. Anledningen var att Iran hade fem fouls och inte ville riskera att få straff mot sig vid en sjätte foul. Iran gav inte bort bollen samtidigt som Sverige inte öppnade upp sitt försvar. Iran passade bollen på egen planhalva genom nästan hela förlängningen.

VM-finalen fick avslutas med straffläggningar och Sverige fick tre chanser att näta men missade alla medan Iran satte samtliga. 2023 års VM-pokal erövrades av Iran och Sverige tog hem silvret. Sverige tog dessutom hem två individuella priser.

Amadeus Lantz fick pris för "VM:s bästa unga spelare" medan tränaren Michel Basberer fick priset som VM:s bästa tränare.

Jade Osbeck

nyhet@teckenbro.com

Psykisk ohälsa bland döva medborgare i Sydafrika erkänns inte

22 november 2023

Foto: Adobe stock

I Sydafrika finns ungefär 12 miljoner människor med hörselnedsättning. Döva och hörselskadade i Sydafrika upplever ofta svårigheter relaterade till stressfaktorer i tidig ålder, inklusive kommunikationsproblem, bristande språkutveckling, fattigdom, trauma och övergrepp. Bristen på psykiskt stöd påverkar dessa personer negativt på flera sätt, menar Dr. Ian Westmore, styrelseledamot i South African Society of Psychiatrists, SASOP. Att kämpa med känslomässiga, psykologiska och sociologiska problem kan ha en allvarlig inverkan på välbefinnandet.

Enligt Världshälsoorganisationen, WHO har nästan 20% av världens befolkning en hörselnedsättning, varav 430 miljoner har en grav hörselnedsättning. Enligt forskning förväntas det år 2050 finnas över 700 miljoner människor med grav hörselnedsättning i världen.

I Sydafrika är arbetslösheten bland personer med hörselnedsättning högre och hälsan samt den sociala isoleringen sämre. En av de största utmaningarna är bristen på adekvat kommunikation. Det Sydafrikanska teckenspråket, ett av landets officiella språk, är fortfarande relativt okänt bland majoriteten av de hörande. Det är brist på tillgång till högkvalitativa utbildningar för döva och

hörselskadade barn och studenter.

En annan utmaning är den sociala stigmatiseringen samt de fördomar som finns, vilket kan leda till låg självkänsla, ångest och depression. I hälso- och sjukvården finns en kunskapsbrist om de specifika psykiska hälsoproblem som personer med hörselnedsättning har. Medicinsk personal har också svårt att kommunicera effektivt med döva, vilket leder till isolering och försämring av psykiska problem. Den begränsade kunskapen och tillgången till information leder till att det blir svårt att ge tidiga insatser och stöd.

För att ta itu med dessa utmaningar föreslår Dr. Westmore att ge utbildning till medicinsk personal i grundläggande teckenspråk. Han föreslår också att man inrättar dövvänliga mentalvårdstjänster och utbildar psykiatriska vårdgivare. Genom att göra medvetenhetskampanjer för att minska stigmatisering, samhällsstöd i form av kamratstödsgrupper och samhällsorganisationer vill Dr. Westmore att kunskapen om personer med hörselnedsättning ska öka. Därmed ökar deras välbefinnande.

Tine Hedin

nyhet@teckenbro.com

Döv slagverkare spelar musik med rymdskräp

22 november 2023

Foto: Adobe stock

I skapandet av musiken för den nytgivna Marvel Cinematic Universe-filmen "The Marvels" har kompositören Laura Karpman använt ett unikt tillvägagångssätt. Hon har tagit hjälp av den döva slagverkaren Evelyn Glennie för att väcka känslan av rymdens tystnad. Evelyn, som känner ljudet genom kroppen, spelade en nyckelroll i att skapa en ljudupplevelse för filmen.

I en intervju med Collider förklarade Laura att arbetet med Evelyn ledde till skapandet av helt nya ljud som aldrig tidigare hörts. De utforskade kreativa ljudskapelser genom Evelyns unika sätt att lyssna, där känslan av ljud genomsyrar varje aspekt av projektets ljudvärld.

”The Marvels” utspelar sig i rymden och Laura ville förmedla den känslan genom musiken. För att få till ett utomjordiskt ljud använde Laura föremål som inte var traditionella instrument. Hon besökte en rekvisitfirma och hyrde ”rymdskräp” som fallit från himlen. Rymdskräpet användes för att skapa ljud i filmen.

Filmen hade premiär den 10 november 2023.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Virtuell teckenspråkstolk vid Asiatiska spelen och paraspelen

22 november 2023

Foto: AI

I slutet av oktober hölls de Asiatiska spelen och paraspelen i Hangzhou i Kina. Vid spelen lanserade Alibaba Cloud en webbapplikation och en virtuell teckenspråkstolk för att främja hållbarhet och inkludering vid de båda spelen. Applikationen skulle hjälpa deltagare att anta miljösmarta beteenden samt underlätta kommunikation för hörselskadade.

Applikationen belönade idrottare och personal med koldioxidpoäng för miljövänliga val, som kollektivtrafik och matsvinnminskning. Över 310 000 använde applikationen och registrerade tillsammans över sju ton koldioxidreduktion.

För att underlätta kommunikation för hörselskadade integrerade företaget Xiaomi, en virtuell teckenspråkstolk i plattformen Alipay som används för att göra betalningar. Användare kunde skicka röstmeddelanden som Xiaomi översatte till

teckenspråk och vice versa. Under Asiatiska spelen och paraspelen inkluderades Xiaomo i nyhetskanalen samt fanns tillgänglig för att assistera döva och hörselskadade deltagare vid olika arenor.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com

Ungdomsspelen inleds i helgen

22 november 2023

Foto: SDI

I helgen samlas ett hundratal hörselskadade och döva ungdomar i Leksand för att vara med i Ungdomsspelen. I höstens ungdomsspel är det idrotterna innebandy och bordtennis som ungdomarna ska tävla i.

Två gånger om året, på våren och på hösten, samlas ungdomarna i olika städer för att tävla och umgås. I höst arrangeras Ungdomsspelen av DSK Dalir i samarbete med Dövidrott Östra. Till spelen i Leksand har fem föreningar anmält sig och totalt kommer ungefär 130 barn och ungdomar att vara med. Tävlingarna ska genomföras under lördag och söndag i Leksandshallen.

Uppdateringar om resultaten vid spelen kommer att läggas ut på respektive klubbers sociala medier.

Maria Norberg

nyhet@teckenbro.com

www.teckenrapport.se

Döv deltagare i brittiska Bake Off

22 november 2023

Foto: BBC

Den 26 september inleddes den 14e säsongen av den populära brittiska serien Bake Off. I den här säsongen medverkar den allra första döva deltagaren, Tasha Stones. Hon har en tolk med under inspelningen. Under de första avsnitten använde hon mestadels talspråk, men efter ett stöd från tittarna valde hon att använda brittiskt teckenspråk, BSL.

Tasha, 27 år gammal och verksamhetsansvarig från Bristol, är den första döva deltagaren i programmet. Presentatörerna har lärt sig teckenspråk för att kommunicera med henne, och Tasha har också med sig sin teckenspråkstolk, Daryl.

I avsnittet som sändes måndagen den 31 oktober valde Tasha att använda teckenspråk i stället för att tala när hon presenterade sitt bakverk för domarna. Hon förklarade att hon inte kände sig bekväm att uttala vissa ord och valde därför att använda teckenspråk.

Detta beslut rörde dock upp en del tittare, som ifrågasatte varför hon inte valde att prata i stället. Många andra tittare försvarade dock Tasha och hennes rätt att kommunicera på det sätt hon föredrar. Stödet för Tasha har varit starkt på sociala medier, med många som betonar vikten av att respektera och inkludera olika sätt att kommunicera, särskilt för personer med hörselnedsättning.

Efter att ha beskrivit sitt imponerande bakverk fortsatte Tasha att använda teckenspråk när hon diskuterade sitt bakverk med kameran. Trots vissa tittares kritik, belönades Tasha av domarna Paul Hollywood och Prue Leith för sitt dessertbakverk och avancerade i tävlingen. Tasha hyllade programmet för att ha säkerställt att hon hade samma tillgång som de andra deltagarna.

Mona Riis

nyhet@teckenbro.com